

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до практичних занять
навчальної дисципліни «Товарознавство в логістиці»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

м. Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного
університету внутрішніх
справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
31.08.2021 № 1

Розробники: старший викладач циклової комісії економіки та управління, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.

Рецензенти:

1. Голова циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, старший викладач – методист Цимбалістова О.А.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Основи загального товарознавства	12	4	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 1, реферати (2 год.)
Тема 2. Класифікація і кодування товарів	12	4	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 2, реферати (2 год.)
Тема 3. Стандартизація, сертифікація і якість продукції	14	6	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами тестові завдання по темі 3, реферати (2 год.)
Тема 4. Основні властивості промислової продукції	10	2	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 4, реферати (2 год.).
Тема 5. Управління товарним асортиментом	16	6	0	4	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати (4 год.)
Тема 6. Основні логістичні функції	12	4	0	0	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 6, 7, реферати (2 год.)
Тема 7. Внутрішні та зовнішні логістичні процедури на підприємстві	14	4	0	2	0	8	
Тема 8. Стратегія сегментації ринку	12	4	0	2	0	6	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 8, реферати (2 год.).
Тема 9. Основи контролю у логістичний системі підприємства	18	6	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати (2 год.) КР (2 години)
Всього за семестр № 5:	120	40	0	20	0	60	залік

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Основи загального товарознавства	14	2	0	0	0	12	Лекція (2 год.)
Тема 2. Класифікація і кодування товарів	14	2	0	2	0	10	Лекція (2 год.) Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 3. Стандартизація, сертифікація і якість продукції	12	0	0	0	0	12	Самостійне опрацювання
Тема 4. Основні властивості промислової продукції	12	2	0	0	0	10	Лекція (2 год.)
Тема 5. Управління товарним асортиментом	14	0	0	2	0	12	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 6. Основні логістичні функції	14	2	0	0	0	12	Лекція (2 год.)
Тема 7. Внутрішні та зовнішні логістичні процедури на підприємстві	14	0	0	2	0	12	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 8. Стратегія сегментації ринку	12	0	0	0	0	12	Самостійне опрацювання
Тема 9. Основи контролю у логістичний системі підприємства	14	0	0	2	0	12	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами КР
Всього за семестр № 5:	120	8	0	8	0	104	залік

2. Методичні вказівки до практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема 1: Основи загального товарознавства

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти відносно принципів товарознавства, методами пізнання споживної вартості товарів, закономірностями формування асортименту продукції.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що в залежності від того, який товар пропонується споживачу, залежить економічний успіх виробника та посередника, який працює на ринку.

Якщо товар являється прогресивним, надійним, якісним, конкурентоспроможним, відповідає сучасному рівню розвитку науково-технічного прогресу, то такий товар може бути потрібним споживачу.

Товарознавство — наукова дисципліна, яка системно вивчає товари на всіх етапах життєвого циклу, методи пізнання їх споживної вартості (цінності), закономірності формування асортименту та вимог до якості для забезпечення ефективності їх виробництва, обігу та споживання.

Знання основних споживчих властивостей та асортименту товарів дає можливість суб'єктам ринку визначати потребу в них, займатися їх закупівлею і продажем, вирішувати питання заміни одних товарів на інші, визначати їх стан на ринку, а також залежність попиту на них від зміни кон'юнктури, формувати цінову політику, визначати досягнення і перспективи науково-технічного прогресу у сфері виробництва і використання товарів.

Розподілення товарів на дві категорії дає ключ до розуміння особливостей попиту і пропозиції товарів на ринку та його сегментах, характеру зміни його кон'юнктури.

Міні-лексикон:

Товар; споживчі властивості товарів; методи наукового пізнання; продукція; ключова цінність; безпека; взаємозамінність; споживання.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Поняття, цілі та задачі товарознавства.
2. Принципи товарознавства.
3. Основи раціонального споживання продовольчих і непродовольчих товарів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти

1. Назвіть цілі та основні завдання товарознавства.
2. Назвіть головну мету товарознавства як науки.
3. Які меж предметні зв'язки має товарознавство з іншими навчальними дисциплінами?

4. Надайте пояснення, що є товаром, що є продукцією. Назвіть відмінність.
5. Надайте роз'яснення поняття «товар» з точки зору маркетингу та логістики.
6. Назвіть основні принципи товарознавства.
7. Назвіть, як на Вашу думку, що таке «споживання», основні типи споживачів.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До якого принципу товарознавства належить «відсутність ризику, пов'язаного з можливістю нанесення шкоди майну чи здоров'ю людини»?
 - а) систематизація;
 - б) безпека;
 - в) сумісність;
 - г) взаємозамінність;
 - д) ефективність.
2. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний міжпредметний зв'язок товарознавство?
 - а) географія;
 - б) біологія;
 - в) зоологія;
 - г) астрологія;
 - д) психологія.
3. Який з наданих відповідей відноситься до етапів розвитку товарознавства?
 - а) функціональний;
 - б) наглядний;
 - в) формуючий;
 - г) порядний.
4. Виділіть характеристики, які можна назвати товарознавчими, тобто ті, що задовольняють реальні потреби людини та визначають споживну вартість товару:
 - а) асортиментну;
 - б) якісну;
 - в) кількісну;
 - г) вартісну;
 - д) комплексну
5. До якого принципу товарознавства належить «відсутність ризику, пов'язаного з можливістю нанесення шкоди майну чи здоров'ю людини»?
 - а) систематизація;
 - б) сумісність;
 - в) взаємозамінність;
 - г) ефективність.
 - д) правильної відповіді не надано.

6. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний міжпредметний зв'язок товаровознавство?

- а) природознавство;
- б) історія;
- в) фізика;
- г) ризикологія;
- д) релігія.

7. Який з наданих відповідей не відноситься до етапів розвитку товаровознавства?

- а) функціональний;
- б) описовий;
- в) технологічний;
- г) формуючий.

8. До якого принципу товаровознавства належить «досягнення найбільш оптимального результату при експлуатації товару»?

- а) систематизація;
- б) безпека;
- в) сумісність;
- г) взаємозамінність.
- д) ефективність.

9. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний міжпредметний зв'язок товаровознавство?

- а) астрологія;
- б) зоологія;
- в) геологія;
- г) метрологія;
- д) психологія.

10. Назвіть основні властивості товару за допомогою яких покупець задовольняє свої потреби:

- а) упаковка;
- б) ціна;
- в) колір;
- г) стан.

11. До якого принципу товаровознавства належить «досягнення найбільш оптимального результату при експлуатації товару» ?

- а) систематизація;
- б) безпека;
- в) сумісність;
- г) взаємозамінність.
- д) правильної відповіді не надано.

12. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний

міжпредметний зв'язок товарознавство?

- а) податковий облік;
- б) бухгалтерський облік;
- в) основи релігії;
- г) антропологія;
- д) палеонтологія.

13. Товар за задумом це:

- а) зовнішнє оформлення;
- б) гарантія;
- в) як основна вигода;
- г) дизайн;
- д) упаковка

14. До якого принципу товарознавства належить «придатність товару для сумісного використання, яке не призводить до небажаних взаємодій» ?

- а) систематизація;
- б) безпека;
- в) взаємозамінність;
- г) ефективність.
- д) правильної відповіді не надано.

15. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний міжпредметний зв'язок товарознавство?

- а) економіка;
- б) маркетинг;
- в) естетика;
- г) менеджмент;
- д) усі відповіді є вірними.

16. Товар за задумом це:

- а) естетика;
- б) як основна вигода;
- в) упакування;
- г) лізинг;
- д) стиль.

17. До якого принципу товарознавства належить «придатність товару для сумісного використання, яке не призводить до небажаних взаємодій» ?

- а) систематизація;
- б) ефективність;
- в) взаємозамінність;
- г) усі відповіді є вірними
- д) правильної відповіді не надано.

18. З якими на вашу думку навчальними дисциплінами має тісний

міжпредметний зв'язок товарознавство?

- а) зоологія;
- б) психологія;
- в) геологія;
- г) усі відповіді є вірними;
- д) правильної відповіді не надано.

19. Товар у реальному виконанні, це:

- а) монтаж;
- б) як основна вигода;
- в) обслуговування після продажу;
- г) зовнішнє оформлення;
- д) гарантія.

20. До якого принципу товарознавства належить «придатність товару використатись замість іншого»?

- а) систематизація;
- б) ефективність;
- в) взаємозамінність;
- г) безпека;
- д) сумісність.

Теми для рефератів

1. Товарознавство, як наука.
2. Стан і перспективи розвитку товарознавства в Україні.

***Література:** [1; 2; 8; 15; 16-28; 31-43].*

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема 2: Класифікація і кодування товарів

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти відносно товарознавчої класифікації товарів фасетним і ієрархічним методами класифікації товарів.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що на Україні розроблено класифікатор продукції України. Він адаптований до аналогічних зарубіжних класифікаторів і охоплює всю продукцію, яка регламентується стандартами і технічними умовами та іншими нормативними документами.

Класифікатор — це затверджений офіційний документ, в якому приводиться систематизований перелік найменувань і кодів груп і об'єктів класифікації.

Класифікація — це розподілення товарів на окремі категорії по загальних і окремих, характерних для них ознаках. Існує два методи класифікації — ієрархічний і фасетний.

Номенклатура промислової продукції — це систематизований перелік продукції в натуральному вигляді з встановленими кодами, що використовується при автоматизованій обробці економічної інформації.

В Україні маркування штрих-кодами товарів суб'єктами підприємницької діяльності виконується на підставі Постанови КМУ «Про впровадження штрихового кодування товарів» штрих-кодами EAN.

Міні-лексикон

Класифікація; фасетний, ієрархічний методи; споживчі товари; номенклатура промислової продукції; рід; марка; патент; форма; клас; варіант; методи кодування; штрих-код.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Класифікація як метод товарознавства.
2. Товарознавча класифікація товарів.
3. Штрихове кодування товарів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Надайте пояснення, що ми розуміємо під поняттям «класифікація і кодування товарів».
2. Назвіть головні методи класифікації товарів.
3. Надайте загальну класифікацію продовольчих та непродовольчих товарів.
4. Назвіть типову схему опису товару.
5. Яке існує штрихове кодування товарів? Поясніть системи кодування.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Визначте порядок розподілу ступенів класифікації товарів:
 - а) підгрупа;

- б) підклас;
- в) вид;
- г) група;
- д) клас.

2. До якої підгрупи класифікації товарів відноситься хліб?

- а) товари спеціального асортименту;
- б) товари тривалого користування;
- в) товари повсякденного попиту;
- г) товари для інституціональних споживачів;
- д) правильної відповіді не надано.

3. До якої підгрупи класифікації товарів відносяться обігрівачі?

- а) товари спеціального асортименту;
- б) товари тривалого користування;
- в) товари повсякденного попиту;
- г) товари для інституціональних споживачів;
- д) правильної відповіді не надано.

4. Стандарти які приймаються об'єднаннями виробників це:

- а) добровільні;
- б) примусові;
- в) обов'язкові;
- г) погоджувальні.

5. Назвіть особливості ієрархічного методу класифікації продукції:

- а) послідовне розмежування безлічі об'єктів на підпорядковані класифікаційні групування;
- б) спільність і взаємозалежність між окремими класифікаційними групуваннями товарів;
- в) можливість визначення спільності та схожості ознак на одній і більше ступенях, висока інформаційна насиченість;
- г) паралельне розмежування безлічі об'єктів на незалежні класифікації групування;
- д) різні ознаки об'єктів, що не пов'язані між собою.

6. Найдіть правильну відповідь «організація, яка визначає штрих-код країни-виробника. В даному випадку України:

- а) Carla Code;
- б) СКАНА;
- в) ЄАН;
- г) UPC;
- д) ВАН

7. До якої підгрупи класифікації товарів відносяться паливо для техніки?

- а) товари спеціального асортименту;

- б) товари тривалого користування;
- в) товари повсякденного попиту;
- г) товари для інституціональних споживачів;
- д) товари короткочасного користування.

8. Як на Вашу думку, виходячи з потреб споживачів, які функціональні характеристики повинна мати підставка під телевізор?

- а)
- б)
- в)

9. Марка або її частина, забезпечена правовим захистом це:

- а) клас;
- б) форма;
- в) товарний знак;
- г) авторське право;
- д) патент

10. До правил класифікації об'єктів при ієрархічному методі належить:

- а) розподіл множини слід розпочинати з найбільш загальних ознак;
- б) множинність розподіляється на незалежні одна від одної паралельні групи;
- в) на кожній сходинці можна використовувати тільки одну ознаку, яка має принципове значення для цього етапу;
- г) необхідно встановити оптимальне число ознак, ступенів і глибини;
- д) правильної відповіді не надано.

11. До ознак класифікації товару належить:

- а) сировинний;
- б) послідовно-паралельний;
- в) дискретний;
- г) нетоварний;
- д) усі відповіді вірні.

12. До загальної класифікації продовольчих товарів рослинного походження не належить:

- а) зернові;
- б) смакові;
- в) кондитерські вироби;
- г) м'ясні;
- д) усі відповіді вірні.

13. Назвіть особливості фасетного методу класифікації продукції:

- а) послідовне розмежування безлічі об'єктів на підпорядковані класифікаційні групування;
- б) спільність і взаємозалежність між окремими класифікаційними групуваннями товарів;

- в) можливість визначення спільності та схожості ознак на одній і більше ступенях, висока інформаційна насиченість;
- г) паралельне розмежування безлічі об'єктів на незалежні класифікації групування;
- д) різні ознаки об'єктів, що не пов'язані між собою.

14. Найдіть правильну відповідь «організація, яка визначає штрих-код країни-виробника. В даному випадку Японія:

- а) Carla Code;
- б) СКАНА;
- в) EAN;
- г) UPC;
- д) BAN

15. До якої підгрупи класифікації товарів відносяться секатор садовий?

- а) товари спеціального асортименту;
- б) товари тривалого користування;
- в) товари повсякденного попиту;
- г) товари для інституціональних споживачів;
- д) товари короткочасного користування.

16. До заборонених комбінацій кольорів штрихів і підложки належить:

- а) білий - чорний, блакитний, зелений, коричневий;
- б) зелений - червоний, чорний, коричневий;
- в) оранжевий - чорний, блакитний, зелений, темно-коричневий;
- г) жовтий - чорний, блакитний, зелений, темно-коричневий;
- д) усі відповіді вірні.

17. До ознак класифікації товару належить:

- а) призначення;
- б) послідовно-паралельний;
- в) дискретний;
- г) нетоварний;
- д) усі відповіді вірні.

18. До загальної класифікації продовольчих товарів рослинного походження не належить:

- а) зернові;
- б) смакові;
- в) крохмаль;
- г) рибні;
- д) усі відповіді вірні.

19. Найдіть правильну відповідь «організація, яка визначає штрих-код країни-виробника. В даному випадку Америка:

- а) Carla Code;

- б) СКАНА;
- в) EAN;
- г) UPC;
- д) BAN

20. До якої підгрупи класифікації товарів відносяться обладнання?

- а) товари спеціального асортименту;
- б) капітальні товари;
- в) товари повсякденного попиту;
- г) товари для інституціональних споживачів;
- д) товари короткочасного користування.

21. До загальної класифікації продовольчих товарів рослинного походження не належить:

- а) зернові;
- б) смакові;
- в) крохмаль;
- г) молочні;
- д) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Товарознавча класифікація товарів.
2. Правила кодування товарів.

***Література:** [6; 8; 10; 15; 16; 18; 25; 29; 34; 36-43].*

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема 3: Стандартизація, сертифікація і якість продукції

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти відносно показників оцінки якості товарів, номенклатурних вимог до якості, методикою їх оцінки.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що якість товарів дуже важлива в торгівлі. Вже у стародавні часи солідні підприємства намагалися підтримувати певний рівень якості своїх товарів. Якщо товари були високої якості, вони заробляли довіру споживачів і розширювали свій ринок.

Ці заходи спрямовані, головним чином, на захист життя і здоров'я людей, тварин і безпеку рослин. Але, крім того, держава зацікавлена в підтримці репутації ярмарків, ринків і інших подібних заходів, які проводяться на її території.

Історично першим заходом державного втручання була норма про карантин тварин і рослин, потім почали з'являтися розпорядження, які стосуються інших галузей.

З розвитком технологій, з появою технічно "складних" товарів споживачам все складніше стає самостійно судити про якість товарів, що їм пропонують, і держава, в особі спеціалістів, змушена все більше втручатися в систему стандартизації.

В той же час продовжують існувати і розвиватися стандарти, які приймають самі торговці і виробники (так звані добровільні стандарти). Деякі з цих добровільних стандартів приймаються в рамках різного роду асоціацій і об'єднань виробників. Інші стандарти приймають окремі підприємства, особливо ті, що вже досягли світової популярності. Ці підприємства дуже строго сліdkують за своїми стандартами якості, які іноді набагато перевищують вимоги державних стандартів за тими ж типами товарів.

В більшості країн і насамперед у країнах із розвинутою промисловістю, переважна більшість стандартів - добровільна.

Коли на якийсь товар існує стандарт, товар не можна продати або ввезти в країну без проведення перевірки його відповідності стандарту. Якщо стандарт прийнятий державою, то таку перевірку повинні проводити тільки такі організації, які одержали на це дозвіл від держави, відповідно до встановлених державою процедурних правил. Ці процедурні правила можуть бути складними і призводити до ускладнень у торгівлі.

Міні-лексикон:

Стандартизація; стандарт; технічні умови; нормативні документи; сертифікація; якість; дефект; ергономіка.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Поняття стандартизації і сертифікації продукції.
2. Оцінка якості товарів і її основні групи операцій.
3. Дефекти товарів і їх класифікаційні ознаки.
4. Рівень якості продукції і методи її оцінки.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Надайте поняття стандартизації та сертифікації товарів.
2. Які Ви знаєте показники якості товарів? Надайте основні вимоги до якості товарів, робіт, послуг.
3. Що таке «дефект товарів»? Надайте їх класифікаційні ознаки.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Стандарти які приймаються державою це:
 - а) добровільні;
 - б) примусові;
 - в) обов'язкові;
 - г) погоджувальні;д) правильної відповіді не надано.
2. К яким дефектам за ступенем значення відноситься яйця з тріснутою шкарлупою без витікання вмісту?
 - а) критичні;
 - б) катастрофічні;
 - в) значні;
 - г) незначні.
3. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «Бій посуду»:
 - а) технологічний;
 - б) передреалізаційний;
 - в) післяреалізаційний
4. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «Наявність скла у пляшці з мінеральною водою»:
 - а) технологічний;
 - б) передреалізаційний;
 - в) післяреалізаційний.
5. У наведених визначеннях показників якості знайдіть «Значення, яке дає змогу досягти найбільш повного задоволення потреб, які зумовлює цей показник»:
 - а) оптимальне;
 - б) дійсне;
 - в) регламентоване;
 - г) граничне.
6. Виділіть групи асортименту товарів за місцезнаходженням:
 - 1) промисловий;
 - 2) раціональний;
 - 3) торговий;
 - 4) оптимальний;
7. Норми природних втрат товарів диференційовані за:

- а) місцем знаходження товарів (оптові бази, склади, бази роздрібних торговельних підприємств, комори підприємств в громадському харчуванні, розподільні холодильники торгівлі);
- б) групами магазинів;
- в) кліматичними зонами;
- г) типами сховищ і тари;
- д) усі відповіді вірні.

8. К яким дефектам за ступенем значення відноситься овочі, які загнили?

- а) критичні;
- б) катастрофічні
- в) значні;
- г) незначні.

9. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «ковбаса варена з рихлим фаршем, який розповзається»:

- а) технологічний
- б) передреалізаційний
- в) післяреалізаційний

10. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «бій скляної тари»:

- а) технологічний
- б) передреалізаційний
- в) післяреалізаційний

11. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «усушка шкіри, овочів»:

- а) технологічний
- б) передреалізаційний
- в) післяреалізаційний

12. К яким дефектам за ступенем значення відноситься не повне витікання вмісту яйця з пошкодженою шкарлупою?

- а) критичні;
- б) катастрофічні
- в) значні;
- г) незначні.

13. Як на Вашу думку, виходячи з потреб споживачів, які функціональні характеристики повинен мати стілець?

- а)
- б)
- в)

14. Індивідуальні товари, що відрізняються один від одного в межах однієї і тієї самої форми це:

- а) клас;

- б) форма;
- в) товарний знак;
- г) варіант;
- д) патент

15. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «яйця з тріснутою шкорлупою»:

- а) технологічний
- б) передреалізаційний
- в) післяреалізаційний

16. К яким дефектам за ступенем значення відноситься торт з простроченим терміном вживання?

- а) критичні;
- б) катастрофічні;
- в) значні;
- г) незначні.

17. Товари, що придатні до використання за призначенням:

- а) брак;
- б) стандарт;
- в) нестандарт.

18. Як на Вашу думку, виходячи з потреб споживачів, які функціональні характеристики повинен мати тренажер для м'язів?

- а)
- б)
- в)

19. Товари, що мають певні загальні риси це:

- а) клас;
- б) форма;
- в) товарний знак;
- г) варіант;
- д) патент

20. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «присушка-присихання жовтка яйця до шкарлупи при тривалому зберіганні»:

- а) технологічний
- б) передреалізаційний
- в) післяреалізаційний

21. К яким дефектам за ступенем значення для споживача відноситься пляшка червоного вина без етикетки?

- а) критичні;
- б) катастрофічні;
- в) значні;

г) незначні.

22. Як на Вашу думку, виходячи з потреб споживачів, які функціональні характеристики повинен мати велосипед?

а)

б)

в)

23. Документ, що засвідчує винахід це:

а) клас;

б) форма;

в) товарний знак;

г) варіант;

д) патент

24. З'ясуйте місце виникнення дефектів товарів «цукерки з наявністю черв'яків»:

а) технологічний

б) передреалізаційний

в) післяреалізаційний

25. К яким дефектам за ступенем значення для споживача відноситься цукерки з наявністю черв'яків?

а) критичні;

б) катастрофічні;

в) значні;

г) незначні.

26. Показники якості поділяють на:

а) гармонічні – «не більше», «не менше»;

б) межові – «від...до»;

в) заборонні – «не допускається»;

г) допустимі – «допускається»;

д) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Методи дослідження показників якості.

2. Рівень якості товару.

3. Дефекти продукції.

4. Методи оцінки якості.

5. Вимоги до якості товарів.

6. Методи визначення показників якості.

7. Виправний та невиправний брак продукції.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема 4: Основні властивості промислової продукції

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти при вивченні основних властивостей продовольчих і непродовольчих товарів.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що кожний окремий вид товару можна характеризувати з точки зору його властивостей, якості та показників якості.

Властивості товару — це об'єктивна особливість продукції, яка може проявлятися при створенні, експлуатації і споживанні.

Споживчі властивості харчових продуктів – це біологічна, фізіологічна, лікувально-профілактична, органолептична, енергетична цінності і безпека (нешкідливість) продукту. Вони характеризуються вмістом в продукті споживчих речовин, їх співвідношенням, енергетичною спроможністю, засвоюваністю, а також присутністю шкідливих речовин, хвороботворних мікробів.

Основними речовинами харчових продуктів є: неорганічні – вода, мінеральні елементи; органічні – вуглеводи, азотисті сполуки, жири, вітаміни, органічні кислоти, дубильні, ароматичні, барвні речовини.

Властивостями непродовольчих товарів є об'єктивні особливості, які виявляються на кожній стадії життєвого циклу товару (проектування, виготовлення, розподіл і споживання).

До споживчих властивостей непродовольчих товарів належать соціальні, функціональні, ергономічні, Естетичні, екологічні властивості, Властивості надійності та безпеки.

При оцінці якості продукції встановлюють рівень її якості, яких являє собою відносну характеристику на основі порівняння значень показників якості продукції, що оцінюється за базовими значеннями відповідних показників.

Міні-лексикон:

Властивість товарів; цінність продукту; безпека; показники якості; продовольчі товари; промислові товари; природні втрати; ліквідні, неліквідні відходи; естетика; ергономіка.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Основні властивості продовольчих товарів.
2. Основні властивості непродовольчих товарів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Назвіть споживчі властивості продовольчих товарів.
2. Назвіть споживчі властивості непродовольчих товарів.
3. Поясніть, що на Вашу думку є органолептичною цінністю продукту.
4. Назвіть фактори, що впливають на якість продовольчих товарів.
5. Назвіть основні фактори які впливають на інтенсивність втрат продовольчих товарів.
6. Назвіть номенклатуру товарних властивостей непродовольчих товарів.
7. Як Ви розумієте «властивості надійності непродовольчих товарів».
8. Поясніть, як Ви розумієте «естетичні та екологічні властивості непродовольчих товарів».
9. Які Ви знаєте види безпеки непродовольчих товарів?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Властивість товару - це:
 - а) сукупність якісних і кількісних характеристик товару, що відображають уявлення його споживачів про необхідну цінність товару;
 - б) об'єктивна особливість продукції, яка може проявлятися при її створенні, експлуатації і споживанні;
 - в) використання його за призначенням у встановлених умовах обігу і споживання;
 - г) інтегрованість;
 - д) правильної відповіді не надано.
2. До факторів сфери виробництва, що впливають на якість продовольчих товарів належать:
 - а) умови вирощування рослинницької продукції;
 - б) якість сировини, напівфабрикатів, матеріалів ;
 - в) якість праці виробників;
 - г) технологія, обладнання;
 - д) усі відповіді вірні.
3. До неорганічних речовин харчових продуктів належить:
 - а) жири, вітаміни;
 - б) азотисті сполуки;

- в) вода, мінеральні елементи;
- г) вуглеводи, барвні речовини;
- д) усі відповіді вірні.

4. До актованих кількісних втрат продовольчих товарів належать:

- а) втрати, що утворюються внаслідок псування товарів, пошкодження тари, зниження якості;
- б) втрати вологи, зменшення маси від розпилювання (розтрушування), витікання, танення, просочування, розкрашування;
- в) витікання через негерметичні тари;
- г) правильної відповіді не надано.

5. До непродовольчих товарних потреб людини належить:

- а) облаштування житла;
- б) навчання;
- в) відпочинок;
- г) забезпечення культурно-естетичних потреб;
- д) усі відповіді вірні.

6. Термічна безпека непродовольчих товарів - це:

- а) відсутність недопустимого ризику, який може виникнути внаслідок дії електричних, магнітних і електромагнітних полів під час експлуатації складних технічних товарів;
- б) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я і майна споживачів, що може статися внаслідок ударів, тертя, проколів, деформації;
- в) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я або майна споживача ізотопами або іонізуючим випромінюванням цих елементів;
- г) відсутність недопустимого ризику, нанесеного споживачеві дією високих температур при експлуатації і експлуатації товарів;
- д) правильної відповіді не надано.

7. До типології споживачів належать:

- а) стать людини;
- б) вік людини;
- в) вид діяльності людини;
- г) сімейний стан;
- д) усі відповіді вірні.

8. До теорій та концепцій харчування людини належать:

- а) теорія адекватного харчування;
- б) теорія диференційного харчування;
- в) теорія цілеспрямованого харчування;
- г) теорія індивідуального харчування;
- д) усі відповіді вірні.

9. До типів споживання людини не відноситься:

- а) престижний;
- б) утилітарний;
- в) пасивний;
- г) цілеспрямований;
- д) правильної відповіді не надано.

10. При розробці норм споживання непродовольчих товарів використовують методи:

- а) економіко-матеріальні;
- б) міжнародному порівнянні;
- в) експертних оцінок;
- г) соціологічні;
- д) усі відповіді вірні.

11. До простих властивостей товару належить:

- а) укомплектованість;
- б) надійність продукції, яка включає безвідмовність у роботі, довговічність, ремонтпридатність;
- в) кислотність, вологість продуктів харчування; міцність, стійкість до зносу тканин;
- г) зносостійкість;
- д) правильної відповіді не надано.

12. До факторів сфери розподілу, що впливають на якість продовольчих товарів належать:

- а) якість зберігання;
- б) якість сировини, напівфабрикатів, матеріалів ;
- в) якість праці виробників;
- г) технологія, обладнання;
- д) усі відповіді вірні.

13. До типів споживання людини не відноситься:

- а) престижний;
- б) утилітарний;
- в) пасивний;
- г) адекватний;
- д) правильної відповіді не надано.

14. При розробці норм споживання непродовольчих товарів використовують методи:

- а) економіко-матеріальні;
- б) математичні;
- в) технічні;
- г) юридичні;
- д) усі відповіді вірні.

15. Санітарно-гігієнічна безпека непродовольчих товарів - це:

- а) відсутність недопустимого ризику, який може виникати при різного роду біопшкодженнях споживних товарів;
- б) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я і майна споживачів, що може статися внаслідок ударів, тертя, проколів, деформації;
- в) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я або майна споживача ізотопами або іонізуючим випромінюванням цих елементів;
- г) відсутність недопустимого ризику, нанесеного споживачеві дією високих температур при експлуатації і експлуатації товарів;
- д) правильної відповіді не надано.

16. До складних властивостей товару належить:

- а) укомплектованість;
- б) надійність продукції, яка включає безвідмовність у роботі, довговічність, ремонтпридатність;
- в) кислотність, вологість продуктів харчування; міцність, стійкість до зносу тканин;
- г) зносостійкість;
- д) правильної відповіді не надано.

17. До факторів сфери розподілу, що впливають на якість продовольчих товарів належать:

- а) якість сировини, напівфабрикатів, матеріалів;
- б) якість транспортування;
- в) якість праці виробників;
- г) технологія, обладнання;
- д) усі відповіді вірні.

18. До типів споживання людини не відноситься:

- а) престижний;
- б) утилітарний;
- в) пасивний;
- г) консерватор;
- д) правильної відповіді не надано.

19. Соціологічні методи розробки норм споживання непродовольчих товарів призначені для:

- а) встановлення уявлень населення про раціональність споживання непродовольчих товарів;
- б) визначення кількісних та якісних показників окремих норм споживання;
- в) порівняння споживання країн з високорозвиненою економікою;
- г) можливості прогнозування зміни раціонального споживання товарів;
- д) усі відповіді вірні.

20. Споживчі властивості харчових продуктів – це:

- а) зовнішній вигляд товарів;

- б) здатність товарів виконувати їх основні функції;
- в) відповідність форми і розміру призначенню;
- г) біологічна, фізіологічна, лікувально-профілактична, органолептична, енергетична цінності і безпека (нешкідливість) продукту;
- д) правильної відповіді не надано.

21. До факторів сфери розподілу, що впливають на якість продовольчих товарів належать:

- а) якість сировини, напівфабрикатів, матеріалів;
- б) якість праці виробників;
- в) якість короткострокового зберігання, споживання і засвоєння;
- г) технологія, обладнання;
- д) усі відповіді вірні.

22. До типів споживання людини не відноситься:

- а) престижний;
- б) утилітарний;
- в) пасивний;
- г) перетворювальний;
- д) правильної відповіді не надано.

23. Міжнародні методи розробки норм споживання непродовольчих товарів призначені для:

- а) встановлення уявлень населення про раціональність споживання непродовольчих товарів;
- б) визначення кількісних та якісних показників окремих норм споживання;
- в) порівняння споживання країн з високорозвиненою економікою;
- г) можливості прогнозування зміни раціонального споживання товарів;
- д) усі відповіді вірні.

24. Товари промислового призначення призначені для:

- а) виробництва інших товарів і створюють сировинне та технологічне забезпечення;
- б) для індивідуальних споживачів та для особистого користування;
- в) для покращення організації адміністративно-управлінської діяльності;
- г) правильної відповіді не надано.

25. До неорганічних речовин харчових продуктів належить:

- а) жири, вітаміни;
- б) азотисті сполуки;
- в) вода, мінеральні елементи;
- г) вуглеводи, барвні речовини;
- д) усі відповіді вірні.

26. Споживчі властивості харчових продуктів характеризуються:

- а) вмістом в продукті споживчих речовин, їх співвідношенням;

- б) енергетичною спроможністю;
- в) засвоюваністю;
- г) присутністю шкідливих речовин, хвороботворних мікробів;
- д) усі відповіді вірні.

27. Методи експертних оцінок розробки норм споживання непродовольчих товарів призначені для:

- а) встановлення уявлень населення про раціональність споживання непродовольчих товарів;
- б) визначення кількісних та якісних показників окремих норм споживання;
- в) порівняння споживання країн з високорозвиненою економікою;
- г) можливості прогнозування зміни раціонального споживання товарів;
- д) усі відповіді вірні.

28. До ліквідних відходів, що утворилися після підготовки харчових товарів, відносять:

- а) пакувальні і перев'язувальні матеріали;
- б) кістки, голяки, рульки, м'ясо копченостей;
- в) шкіра, тонкі зрізи від зачищення поверхні місця відрізання голови риб;
- г) крихти після машинного нарізання м'яса;
- д) усі відповіді вірні.

29. До показників довговічності непродовольчих товарів належить:

- а) ресурс;
- б) термін експлуатації виробів;
- в) правильної відповіді не надано;
- г) усі відповіді вірні.

30. Ергономічні властивості непродовольчих товарів характеризуються такими показниками, як:

- а) психофізіологічні;
- б) гігієнічні;
- в) антропометричні;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Споживча цінність товару.
2. «Споживчий кошик» в Україні.
3. Основні споживчі вимоги до продовольчих товарів.
4. Основні споживчі вимоги до непродовольчих товарів.

Література [2; 3; 4; 8; 9; 21; 23; 24; 26; 32; 41].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5-6

Тема 5: Управління товарним асортиментом

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти при вивченні товарознавчого асортименту продукції; принципів і факторів його формування.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що асортиментна політика - це система поглядів та комплекс заходів щодо управління асортиментом товарів на всіх рівнях в інтересах окремих суб'єктів ринку та держави в цілому. В залежності від ринкової позиції підприємства та його потенційних можливостей розробляється і відповідний вид асортименту. Це пояснюється як можливостями, так і очікуваннями на реакцію споживача.

Глибокий асортимент характерний для виробників чи дистриб'юторів, які займаються продукцією відносно вузької спеціалізації.

Широкий товарний асортимент можуть представляти концерни, корпорації чи інші об'єднання підприємств, які поєднали під своїм дахом найрізноманітніших виробників.

Основними задачами асортиментної політики є: задоволення потреб споживачів; завоювання нових покупців; оптимізація фінансових результатів підприємства.

В глобальному плані - асортимент є одним з вихідних і найважливіших пунктів здійснення ефективної діяльності підприємства, і вміла та розумна його розробка є однією із запорук успіху.

Міні-лексикон:

Асортимент; бренд; класифікація; асортиментна політика; ризик; зовнішнє, внутрішнє середовище.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Основні поняття про асортимент.
2. Властивості і показники асортименту.
3. Асортиментна концепція і формування асортименту.
4. Фактори формування асортименту товарів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Назвіть основні поняття про асортимент товарів.
2. Назвіть властивості і показники асортименту товарів.
3. Що таке «асортиментна політика»?
4. Назвіть за якими категоріями класифікуються товари.
5. Надайте основні фактори формування асортименту товарів.
6. Які існують ризики при формуванні асортименту продукції для виробника?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Класифікатор - це:
 - а) розподілення товарів на окремі категорії по загальних і окремих, характерних для них ознаках;
 - б) результат діяльності, призначений для задоволення реальних чи потенційних потреб;
 - в) затверджений офіційний документ, в якому приводиться систематизований перелік найменувань і кодів груп і об'єктів класифікації;
 - г) документ де визначено правила постачання, упакування, маркування, транспортування і зберігання з метою найбільш ефективного їх використання і забезпечення потреб споживачів;
 - д) усі відповіді вірні.

2. До рівнів товару з позиції особливостей процесу сприймання споживачем належить:
 - а) ключова цінність;
 - б) основний товар;
 - в) очікуваний товар;
 - г) поліпшений товар;
 - д) усі відповіді вірні.

3. До методів кодування належить:
 - а) серійно-порядковий;
 - б) фасетний;
 - в) ієрархічний;
 - г) порядковий;
 - д) усі відповіді вірні.

4. До заборонених комбінацій кольорів штрихів і підложки належить:
 - а) білий - чорний, блакитний, зелений, коричневий;
 - б) білий - червоний, оранжевий, золотистий, жовтий, світло-коричневий;
 - в) оранжевий - чорний, блакитний, зелений, темно-коричневий;

- г) жовтий - чорний, блакитний, зелений, темно-коричневий;
- д) усі відповіді вірні.

5. Торгова марка підприємства - це:

- а) призначення товару, технічні характеристики, властивості. Зовнішнє оформлення (дизайн), стиль;
- б) документ, що засвідчує винахід;
- в) ім'я, термін, знак, символ, рисунок чи поєднання їх, призначене для опису товару одного продавця чи групи їх і диференціації їх від товарів конкурентів;
- г) інформація, яка є секретною і загально невідомою в певній галузі і завдяки якій власник володіє привілеєм над конкурентами;
- д) правильної відповіді не надано.

6. До основних вимог якості товарів належить:

- а) надійність;
- б) екологічність;
- в) естетичність;
- г) надійність;
- д) усі відповіді вірні.

7. Споживчі товари призначені для:

- а) виробництва інших товарів і створюють сировинне та технологічне забезпечення;
- б) для індивідуальних споживачів та для особистого користування;
- в) для покращення організації адміністративно-управлінської діяльності;
- г) правильної відповіді не надано.

8. До рівнів товару з позиції особливостей процесу сприймання споживачем належить:

- а) потенційний товар;
- б) основний товар;
- в) очікуваний товар;
- г) поліпшений товар;
- д) усі відповіді вірні.

9. До комплексу маркетингу, що впливає на споживача належать:

- а) товар;
- б) ціна;
- в) методи розповсюдження товару на ринку;
- г) комплекс маркетингових комунікацій товару;
- д) усі відповіді вірні.

10. Норми природних втрат товарів диференційовані за:

- а) видами товарів;
- б) за групами;
- в) термінами зберігання;

- г) пори року;
- д) усі відповіді вірні.

11. До типів споживання людини відноситься:

- а) престижний;
- б) утилітарний;
- в) пасивний;
- г) творчий;
- д) усі відповіді вірні.

12. Економіко-матеріальні методи розробки норм споживання непродовольчих товарів призначені для:

- а) встановлення уявлень населення про раціональність споживання непродовольчих товарів;
- б) визначення кількісних та якісних показників окремих норм споживання;
- в) порівняння споживання країн з високорозвиненою економікою;
- г) можливості прогнозування зміни раціонального споживання товарів;
- д) усі відповіді вірні.

13. Оргтехнічні товари призначені для:

- а) виробництва інших товарів і створюють сировинне та технологічне забезпечення;
- б) для індивідуальних споживачів та для особистого користування;
- в) для покращення організації адміністративно-управлінської діяльності;
- г) правильної відповіді не надано.

Теми для рефератів:

1. Принципи асортиментної політики підприємства.
2. Широкий та глибокий товарний асортимент.
3. Показник асортименту товару.
4. Методи завоювання нових покупців на товар.

Література [1; 3; 6; 8; 9; 10; 16; 18; 21; 24; 35-43].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Тема 6: Основні логістичні функції

Тема 7: Внутрішні та зовнішні логістичні процедури на підприємстві

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти з принципами логістичної діяльності підприємства відносно макро і

мікросередовища підприємства; логістичними функціями, процедурами та операціями.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що господарські зв'язки розглядаються як способи взаємодії виробників і споживачів (у загальному випадку - постачальників і одержувачів) з приводу обміну товарів. На розвиток яких впливають масштаби суспільного виробництва, складність галузевої структури, процес поглиблення спеціалізації і кооперування підприємств, кількість і якість виробленої і споживаної продукції.

Міні-лексикон:

Господарські зв'язки; транзит; посередники; суб'єкти господарювання; складське обладнання; інформаційне обслуговування; запас; матеріальний потік; фінансовий стан; логістичне середовище; логістичний процес; логістична процедура; координація; логістична функція; склад; посередники; партнерство.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Формування господарських зв'язків.
2. Визначення послідовності руху товарів через місця складування.
3. Управління запасами у сфері обігу.
4. Операції, що передують перевезенням і завершують їх.
5. Внутрішні процедури.
6. Складські процедури.
7. Контакти з посередницькими структурами.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Поясніть, що таке «господарські зв'язки». Надайте класифікацію.
2. В якій послідовності здійснюється раціональна система складування?
3. Що відноситься до внутрішньоскладського виду транспорту?
4. Яких принципів слід дотримуватися при організації логістичного процесу на складі?
5. Як здійснюється управління запасами на підприємстві?
6. З якими проблемами керівництво підприємства стикається при управлінні запасами.

7. Назвіть головні причини створення запасів для ведення господарської діяльності на підприємстві.
8. Назвіть види запасів з точки зору логістики та управління ланцюгами поставок.
9. Опишіть організаційні та економічні методи і форми комплексного управління транспортуванням.
10. Назвіть основні складові логістичного середовища підприємства.
11. Назвіть сценарії організації логістичної діяльності на підприємстві.
12. Які види зберігання товарів на складах існують?
13. Назвіть типи взаємовідносин між організаціями, підприємствами.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. На розвиток господарських зв'язків не впливають:
 - а) масштаби суспільного виробництва;
 - б) складність галузевої структури;
 - в) процес поглиблення спеціалізації і кооперування підприємств;
 - г) кількість і якість виробленої і споживаної продукції;
 - д) правильної відповіді не надано.
2. Господарські зв'язки виникають:
 - а) в процесі і результаті діяльності людей;
 - б) відносно самостійних, розділених в часі і просторі правових явищ;
 - в) між підприємствами, що належать до різних галузей економіки;
 - г) в соціальній взаємодії, пов'язані з положенням людей і функціями, виконуваними ними в суспільстві;
 - д) усі відповіді вірні.
3. Раціональна і ефективна система господарських зв'язків між виробниками та споживачами потрібна забезпечувати:
 - а) відповідність асортименту та якості отримуваної продукції дійсним потребам споживача;
 - б) найменші витрати обігу;
 - в) найменші сукупні запаси матеріальних ресурсів у сфері виробництва і обігу;
 - г) своєчасність та безперервність надходження товарно-матеріальних цінностей від постачальників до покупців;
 - д) усі відповіді вірні.
4. Раціональна і ефективна система господарських зв'язків між виробниками та споживачами потрібна забезпечувати:
 - а) мінімальний документообіг і можливо більш швидку систему договірних відносин;
 - б) найбільшу вигідність поставок, як для виробника (постачальника);
 - в) найменші сукупні запаси матеріальних ресурсів у сфері виробництва і обігу;
 - г) своєчасність та безперервність надходження товарно-матеріальних цінностей від постачальників до покупців;

д) усі відповіді вірні.

5. Внутрішньосистемні господарські зв'язки - це:

- а) взаємовідносини між підприємствами одного міністерства чи відомства, наприклад, між міжрайбазами та споживчими товариствами;
- б) взаємовідносини щодо поставок товарів і послуг устанавлюються між підприємствами та організаціями, які належать різним міністерствам і відомствам;
- в) у сфері відносин щодо виробництва, обміну, споживання товарів під повним або частковим регулюванням з боку держави шляхом розміщення державного замовлення;
- г) у процесі вільного суто ринкового вибору постачальників і покупців в умовах вільного ціноутворення;
- д) правильної відповіді не надано.

6. До форм укладання господарських зв'язки належать:

- а) укладання через Інтернет;
- б) підписання єдиного документа (договору, контракту, угоди);
- в) обміну телефонограмами;
- г) обміну телетайпограмами;
- д) усі наведені відповіді вірні.

7. Інформаційне обслуговування на складі охоплює:

- а) різноманітну статистичну інформацію;
- б) обмін інформацією з оперативним персоналом та вищим управлінським рівнем;
- в) обробку рахунків клієнтів;
- г) диспетчерську допомогу, у тому числі оптимальний вибір партій відвантаження та маршруту доставки;
- д) усі відповіді вірні.

8. За своєю структурою господарські зв'язки діляться на:

- а) асортиментні;
- б) середню ланку;
- в) проміжна;
- г) опосередковані;
- д) правильної відповіді не надано.

9. Інформаційне обслуговування на складі охоплює:

- а) обробку вхідної документації;
- б) пропозиції за замовленнями постачальників;
- в) оформлення замовлень постачальників;
- г) управління прийманням та відправленням;
- д) усі відповіді вірні.

10. До спеціальних організаційних форм взаємодії одержувачів і постачальників

належать:

- а) направлення пропозиції (оферти) безпосередньо одному або декільком можливим покупцям;
- б) участь у торгах шляхом надання тендеру організаторам торгів;
- в) участь у торгово-промислових виставках і ярмарках;
- г) направлення можливому покупцеві комерційний лист з інформацією про наміри вступити у переговори з приводу укладання конкретної угоди;
- д) усі відповіді вірні.

11. При виборі засобу доставки конкретного товару в розрахунки приймаються фактори:

- а) швидкість або час доставки товару;
- б) планова частота відправлень;
- в) надійність або дотримання графіка доставки;
- г) здатність перевозити різні вантажі (перевізна здатність);
- д) усі відповіді вірні.

12. При неналежному виконанні зобов'язань між сторонами угоди, потерпіла сторона може звернутися до:

- а) арбітражного суду;
- б) податкової інспекції;
- в) ревізійного управління;
- г) фонду захисту прав споживачів;
- д) правильної відповіді не надано.

13. Управління запасами - одна з найбільш важливих логістичних функцій, яка передбачає вирішення наступних завдань:

- а) визначення оптимального рівня загального запасу матеріальних цінностей та його основних складових - поточного, страхового;
- б) забезпечення технологічної єдності транспортно-складського господарства;
- в) спільне планування виробничого, транспортного та складського процесів;
- г) забезпечення технічної та технологічної спряженості учасників транспортного процесу;
- д) усі надані відповіді вірні.

14. До видів виробничих запасів з точки зору логістики та управління ланцюгами поставок належать:

- а) запаси готової продукції на складах виробничих підприємств і запаси товарів у каналах розподілу;
- б) запаси, що формуються в виробничих та сервісних системах і призначені для виробничого споживання;
- в) товарні запаси, що знаходяться в процесі доставки від постачальника до споживача;
- г) запаси, що формуються для забезпечення нормальної роботи організацій під час сезонних перерв у виробництві, споживанні та транспортуванні;
- д) правильної відповіді не надано.

15. Назвіть способи регулювання рівня запасів:

- а) змінювати період між замовленнями;
- б) змінювати величину замовлення;
- в) одночасно змінювати величину замовлення та інтервал між поставками;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

16. Наявність запасу може розглядатися як позитивний і як негативний момент в економіці підприємства?

- а) так;
- б) ні.

17. До операцій матеріальної підсистеми належить:

- а) ухвалення управлінських рішень;
- б) комплектація транспортних партій;
- в) переговори з іншими учасниками логістичного процесу;
- г) укладення договорів;
- д) усі надані відповіді вірні.

18. Логістичні операція - це:

- а) це організована в часі послідовність виконання логістичних операцій, що дозволяє досягти задані цілі;
- б) матеріальні ресурси, незавершена і готова продукція, що знаходяться в стані руху і до яких застосовуються логістичні операції або функції, пов'язані з фізичним переміщенням у просторі: навантаження, розвантаження, перевезення, сортування і т. ін.;
- в) множина елементарних потоків, що формуються на підприємстві;
- г) частина логістичного процесу, що виконується на одному робочому місці або з допомогою одного технічного засобу; це сукупність дій, спрямованих на перетворення логістичних потоків, що не підлягає декомпозиції;
- д) правильної відповіді не надано.

19. До основних організаційно-економічних засад зберігання товарів належить:

- а) неупередженість;
- б) конкретність;
- в) надійність;
- г) стабільність;
- д) усі відповіді вірні.

20. Марка товару - це:

- а) це процес впливу на ту чи іншу систему з метою організації цієї системи, збереження, видозміни її структури, підтримки, зміни режиму діяльності, її програми;
- б) технічне рішення, надане в документальній формі, а також у вигляді корисної моделі або промислового зразка, що має суттєву новизну з неочевидною і явною

- виробничою або іншою корисністю;
- в) комплекс технічних знань і комерційних таємниць, які не мають суттєвої новизни;
 - г) ім'я, термін, знак, чи символ їхнє сполучення, призначене для ідентифікації товару і послуг одного продавця і диференціації їх від товарів і послуг іншого продавця, конкурента;
 - д) правильної відповіді не надано.

21. Утилітарна функція упакування:

- а) пов'язана зі зручністю складування;
- б) пов'язана зі зручністю транспортування;
- в) пов'язана зі психологічним впливом упакування на підсвідомість споживача;
- г) пов'язана зі сформуванням установки на придбання даного товару;
- д) правильної відповіді не надано.

22. На розвиток господарських зв'язків впливають:

- а) масштаби суспільного виробництва;
- б) складність галузевої структури;
- в) процес поглиблення спеціалізації і кооперування підприємств;
- г) кількість і якість виробленої і споживаної продукції;
- д) усі відповіді вірні.

23. Господарські зв'язки виникають:

- а) в процесі і результаті діяльності людей;
- б) відносно самостійних, розділених в часі і просторі правових явищ;
- в) між підприємствами, що належать до однієї і тієї ж галузі;
- г) в соціальній взаємодії, пов'язані з положенням людей і функціями, виконуваними ними в суспільстві;
- д) усі відповіді вірні.

24. Інформаційне обслуговування на складі охоплює:

- а) контролювання наявності на складі;
- б) приймання замовлень споживачів;
- в) оформлення документації відправлення;
- г) диспетчерську допомогу, у тому числі оптимальний вибір партій відвантаження та маршруту доставки;
- д) усі відповіді вірні.

25. Управління запасами - одна з найбільш важливих логістичних функцій, яка передбачає вирішення наступних завдань:

- а) визначення оптимального розміру замовлення для поповнення запасів і відповідної періодичності замовлень;
- б) забезпечення технологічної єдності транспортно-складського господарства;
- в) спільне планування виробничого, транспортного та складського процесів;
- г) забезпечення технічної та технологічної спряженості учасників транспортного процесу;

д) усі надані відповіді вірні.

26. До видів товарних запасів з точки зору логістики та управління ланцюгами поставок належать:

- а) запаси готової продукції на складах виробничих підприємств і запаси товарів у каналах розподілу;
- б) запаси, що формуються в виробничих та сервісних системах і призначені для виробничого споживання;
- в) запаси, що забезпечують безперервність постачання матеріальними ресурсами, продажу товарів між двома черговими поставками;
- г) запаси, що формуються для забезпечення нормальної роботи організацій під час сезонних перерв у виробництві, споживанні та транспортуванні;
- д) правильної відповіді не надано.

27. Ключову роль в управлінні матеріальними потоками відіграють:

- а) державні підприємства;
- б) транспортні підприємства загального користування, експедиційні фірми;
- в) вищі учбові заклади;
- г) Верховна Рада;
- д) правильної відповіді не надано.

28. До логістичних процесів належать:

- а) доставка продукції в магазини, представництва;
- б) доставка ресурсів від постачальників;
- в) управління складськими операціями;
- г) виконання перевезень;
- д) усі відповіді вірні.

29. Логістична функція – це:

- а) матеріальні ресурси, незавершена і готова продукція, що знаходяться в стані руху і до яких застосовуються логістичні операції або функції, пов'язані з фізичним переміщенням у просторі: навантаження, розвантаження, перевезення, сортування і т. ін.;
- б) це організована в часі послідовність виконання логістичних операцій, що дозволяє досягти задані цілі;
- в) сукупність об'єктів, що сприймаються як єдине ціле. Вона існує як процес на деякому часовому інтервалі і вимірюється в абсолютних одиницях за певний період часу;
- г) множина елементарних потоків, що формуються на підприємстві;
- д) це укрупнена сукупність логістичних операцій, що спрямовані на реалізацію певного завдання логістичної системи.

30. До спеціальних організаційних форм взаємодії одержувачів і постачальників не належать:

- а) направлення проформи контракту вже відомому покупцю як результат узгодження умов контракту по телефону, телетайпу або телексом, або на основі

попередніх домовленостей;

б) передача товарно-матеріальних цінностей або організація товароруху від постачальника до одержувача;

в) участь у торгово-промислових виставках і ярмарках;

г) рекламні оголошення в засобах інформації, направити на адресу потенційних покупців каталоги, прейскуранти, проспекти з пропонованими товарами;

д) усі відповіді вірні.

31. Вибір раціональної системи складування повинен здійснюватись у такій послідовності:

1) визначення загальної спрямованості технічної оснащеності складської системи (механізована, автоматизована, автоматична);

2) вибір елементів кожної складської підсистеми;

3) визначення мети та завдань щодо розробки системи складування;

4) визначення місця складу у логістичному ланцюжку та виділення його функцій.

5) створення комбінацій обраних елементів усіх підсистем;

6) створення комбінацій обраних елементів усіх підсистем;

7) здійснення попереднього вибору конкурентоспроможних варіантів з усіх технічно можливих;

8) здійснення альтернативного вибору раціонального варіанту;

9) проведення оцінки кожного конкурентоспроможного варіанту.

32. Розрахунок площі складу включає такі процедури:

а) визначення оперативної площі до якої відносять приймально-сортувальні, відпускні, вагові майданчики, проходи, проїзди;

б) визначення корисної площі (площі, на якій безпосередньо будуть зберігатися вантажі);

в) визначення конструктивної площі, на якій розташовуються перегородки, колони;

г) усі відповіді є вірними.

33. До внутрішньоскладського транспорту не належить:

а) мостові крани;

б) монорейки;

в) транспортери;

г) самоскиди;

д) автокари;

е) правильної відповіді не надано.

Теми для рефератів:

1. Оптимізація процесів доставки сировини, матеріалів, комплектуючих, напівфабрикатів на підприємство.

2. Формування оптимального ланцюга поставок із забезпеченням відповідних умов товароруху споживчих товарів.

3. Процедури ведення переговорів з постачальниками сировини, матеріалів, комплектуючих, напівфабрикатів.

4. Переваги та недоліки тривалих та короткочасних господарських зв'язків.
5. Забезпечення безперервності господарських процесів.
6. Складські процедури з оброблення товарно-матеріальних цінностей.
7. Забезпечення безперервності логістичних операцій при закупівлі сировини, матеріалів, комплектуючих, напівфабрикатів на підприємстві.
8. Забезпечення безперервності логістичних операцій при обробці сировини, матеріалів, комплектуючих, напівфабрикатів на виробництві.

Література: [1; 5; 6; 7; 10-14; 20; 25-43].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернув увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема 8: Стратегія сегментації ринку

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти при вивченні методів прискорення руху товарів на товарному ринку.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що продукт праці, зроблений фірмою, ще не товар. Він проходить довгий шлях. Насамперед, він повинний мати визначений набір якісних характеристик: техніко-економічних, відповідності передбачуваному призначенню, екологічності, ергономічності, естетичності. Завдання планування нового товару складається в пошуку і розробці альтернативних варіантів товарної політики, обґрунтування їх можливих шансів і ризиків.

Товарний ринок - це сфера товарного обміну, де за допомогою купівлі-продажу товарів реалізуються суспільні потреби, де основним об'єктом комерційно-господарських взаємовідносин виступає товар у вигляді конкретного виробу, матеріалу, послуги, ідеї. Завдання розробки товарної та цінової політики, організації збуту мають розв'язуватись фахівцями з логістики та маркетингу спільно.

Визначений маркетинговою стратегією асортимент може змінити структуру логістичних ланцюгів, види транспортних засобів і способи транспортування. Це може призвести до зміни логістичних витрат та ціни товарів.

Міні-лексикон:

Товар; якість; товарна одиниця; транспортабельність; вантаж; товарний ринок; обмін; пропозиція; операція; оборот товару; маркетингова логістика;

маркетинг мікс; логістичний мікс.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Засоби надання додаткових споживчих властивостей в процесі доставки товару.
2. Методи прискорення руху товарів на товарному ринку.
3. Маркетингова логістика як ринковий інструмент ринку.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Поясніть, що таке «сегментація ринку»? Назвіть інструменти перетворення товарної одиниці в товар.
2. За якими ознаками вантаж вважається транспортабельним?
3. Назвіть основні умови що попереджують збиток і псування товарів при транспортуванні.
4. Надайте визначення поняття «товарний ринок». Назвіть головних суб'єктів.
5. Надайте організаційно-економічні умови функціонування товарного ринку.
6. Назвіть критерії відбору ідей нового товару.
7. Як Ви вважаєте, що таке «маркетингова логістика»?
8. Назвіть напрямки взаємодії логістики з операційним менеджментом.
9. Назвіть взаємодію логістики з маркетингом, фінансовим менеджментом, бухгалтерським обліком і звітністю.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Міжсистемні господарські зв'язки - це:
 - а) взаємовідносини між підприємствами одного міністерства чи відомства, наприклад, між міжрайбазами та споживчими товариствами;
 - б) взаємовідносини щодо поставок товарів і послуг устанавлюються між підприємствами та організаціями, які належать різним міністерствам і відомствам;
 - в) у сфері відносин щодо виробництва, обміну, споживання товарів під повним або частковим регулюванням з боку держави шляхом розміщення державного замовлення;
 - г) у процесі вільного суто ринкового вибору постачальників і покупців в умовах вільного ціноутворення;
 - д) правильної відповіді не надано.
2. До елементів обслуговування на складі під час продажу належить:

- а) забезпечення запчастинами;
- б) сортування товарів;
- в) гарантійне обслуговування;
- г) приймання дефектної продукції та її заміна;
- д) усі відповіді вірні.

3. Договір вважається укладеним у момент:

- а) підписання постачальником умов договору;
- б) отримання господарюючим суб'єктом, який надіслав ofertу, її акцепту;
- в) підписання покупцем умов договору;
- г) факту отримання покупцем товару;
- д) усі відповіді вірні.

4. Управління запасами - одна з найбільш важливих логістичних функцій, яка передбачає вирішення наступних завдань:

- а) організація системи контролю за рівнем запасів і своєчасного їх поповнення;
- б) забезпечення технологічної єдності транспортно-складського господарства;
- в) спільне планування виробничого, транспортного та складського процесів;
- г) забезпечення технічної та технологічної спряженості учасників транспортного процесу;
- д) усі надані відповіді вірні.

5. До видів підготовчих запасів з точки зору логістики та управління ланцюгами поставок належать:

- а) запаси готової продукції на складах виробничих підприємств і запаси товарів у каналах розподілу;
- б) запаси, що формуються в виробничих та сервісних системах і призначені для виробничого споживання;
- в) запаси, що забезпечують безперервність постачання матеріальними ресурсами, продажу товарів між двома черговими поставками;
- г) запаси, що формуються для забезпечення нормальної роботи організацій під час сезонних перерв у виробництві, споживанні та транспортуванні;
- д) правильної відповіді не надано.

6. На схоронність якості товарів під час транспортування впливають фактори:

- а) маркетингова політика підприємства-виробника;
- б) наявність транспортного експедитора;
- в) тривалість перевезення;
- г) погодні умови;
- д) усі відповіді вірні.

7. До логістичних процедур належить :

- а) розподілення товарів на окремі категорії по загальних і окремих, характерних для них ознаках;
- б) формування потреби в матеріальних ресурсах;
- в) управління замовленнями;

- г) розробка маршруту;
- д) правильної відповіді не надано.

8. До операцій матеріальної підсистеми належить:

- а) різні розрахунки, збір і обробка інформації;
- б) сортування вантажів;
- в) переговори з іншими учасниками логістичного процесу;
- г) усі надані відповіді вірні.

9. До логістичних процедур належить :

- а) розподілення товарів на окремі категорії по загальних і окремих, характерних для них ознаках;
- б) вибір постачальника;
- в) управління замовленнями;
- г) розробка маршруту;
- д) правильної відповіді не надано.

10. До функцій упакування належить:

- а) технологічна;
- б) утилітарна;
- в) економічна;
- г) екологічна;
- д) усі відповіді вірні.

11. На схоронність якості товарів під час транспортування впливають фактори:

- а) маркетингова політика підприємства-виробника;
- б) наявність транспортного експедитора;
- в) умови транспортування;
- г) погодні умови;
- д) усі відповіді вірні.

12. Оборót товару – це:

- а) відсутність недопустимого ризику, який може виникати при різного роду біопшкодженнях споживних товарів;
- б) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я і майна споживачів, що може статися внаслідок ударів, тертя, проколів, деформації;
- в) відсутність недопустимого ризику для життя, здоров'я або майна споживача ізотопами або іонізуючим випромінюванням цих елементів;
- г) одиничний завершений акт зміни власника шляхом його купівлі, трансформації у товарний запас та реалізації;
- д) правильної відповіді не надано.

13. До складових в процесі товарного руху належить:

- а) ключова цінність;
- б) основний товар;
- в) переміщення за межі власного виробництва;

- г) поліпшений товар;
- д) усі відповіді вірні.

14. Організаційно-економічними умовами функціонування товарного ринку є:

- а) метод співробітництва;
- б) повна самостійність, незалежність учасників ринкових відносин один від одного та їх економічна відповідальність;
- в) колективний поділ праці;
- г) раціоналізація і зміцнення господарських зв'язків;
- д) усі відповіді вірні.

15. До логістичних процедур належить :

- а) розподілення товарів на окремі категорії по загальних і окремих, характерних для них ознаках;
- б) розробка плану транспортування вантажу;
- в) управління замовленнями;
- г) розробка маршруту;
- д) правильної відповіді не надано.

16. До складових в процесі товарного руху належить:

- а) ключова цінність;
- б) основний товар;
- в) перевезення товарів;
- г) поліпшений товар;
- д) усі відповіді вірні.

17. До внутрішніх джерел пошуку нових товарів для виробництва належать:

- а) відділ міжнародного економічного співробітництва;
- б) постійні або тимчасові групи співробітників для пошуку та генерування ідей;
- в) відділи і служби маркетингових досліджень фірми;
- г) відділ впровадження нових технологій;
- д) усі відповіді вірні.

18. До суб'єктів товарного ринку належать:

- а) посередники;
- б) продавці;
- в) покупці;
- г) приватні підприємці;
- д) усі відповіді вірні.

19. До критеріїв відбору ідей нового товару належить:

- а) вид і величина обсягу та потенціалу ринку;
- б) трудовий потенціал;
- в) кооперація виробничих ресурсів;
- г) об'єднання капіталу декількох учасників для реалізації окремих, взаємно погоджених цілей;

д) усі відповіді вірні.

20. Роздільне зберігання товарів підвищеного споживчого попиту розташовується:

- а) в ізольованих місцях;
- б) в більш віддалених від місця відвантаження зонах;
- в) в приміщеннях з секретними замками, сейфами, прихованими контейнерами;
- г) в більш доступних зонах поблизу місць, відведених для відвантаження товарів;
- д) усі відповіді вірні.

21. До компонентів моделі товарного ринку не належить:

- а) потреба;
- б) попит;
- в) пропозиція;
- г) посередницькі структури;
- д) продукт;
- е) ціна;
- є) операція;
- ж) обмін.

22. Товарообертання – це:

- а) одиничний завершений акт зміни власника шляхом його купівлі, трансформації у товарний запас та реалізації;
- б) закінчений процес, який починається надходженням товару у сферу обертання і завершується його переходом у сферу споживання;
- в) переміщення товару у просторі (географічному та економічному);
- г) переміщення за межі власного виробництва;
- д) усі відповіді вірні.

23. Маркетингова логістика - це:

- а) лінійно упорядкована чисельність фізичних чи юридичних осіб (виробників, посередників, складів тощо), які виконують логістичні операції, спрямовані на доведення матеріальних потоків від однієї логістичної системи до іншої чи до кінцевого споживача та оптимізацію супутніх їм інформаційних та фінансових потоків;
- б) діяльність компанії, спрямована на формування конкурентної переваги в ланцюгу постачання на основі чітко вираженої ринкової орієнтації;
- в) мережа робочих взаємозв'язків, котрі забезпечують оптимальний рух та розміщення запасів;
- г) частково впорядкована множина різних посередників, які реалізують доведення матеріального потоку від конкретного виробника до його споживачів;
- д) усі відповіді вірні.

24. До зовнішніх джерел пошуку нових товарів для виробництва належать:

- а) відділ міжнародного економічного співробітництва;

- б) постійні або тимчасові групи співробітників для пошуку та генерування ідей;
- в) товари інших галузей виробництва;
- г) відділ впровадження нових технологій;
- д) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Особливості попиту і пропозиції товарів на ринку та його сегментах.
2. Забезпечення безперервності логістичних операцій з доставки готової продукції споживачу.
3. Основні етапи товароруку з метою мінімізації витрат під час транспортування.
4. Сегменти товарного ринку.

Література: [1; 5; 6; 7; 10; 11-14; 18; 19; 20; 25-43].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Тема 9: Основи контролю у логістичній системі підприємства

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів вищої освіти відносно ефективності застосування контролюючих функцій у логістичній діяльності підприємства.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що у випадку невідповідності до заявлених показників надійності та якості поставок готової продукції, виникнення комерційних та технологічних втрат товару потрібно провадити логістичним персоналом підприємства контролюючі функції, оскільки їх основне спрямування – забезпечення стійкості та стабільності функціонування підприємства.

Контроль у логістичних системах – це циклічний процес оброблення логістичних даних для виявлення відхилень або розбіжностей між плановими і фактичними значеннями логістичних показників, а також аналіз цих відхилень для виявлення причин розбіжностей.

В арсеналі логістичної служби підприємства повинні бути професійні підходи до визначення рівня розбіжності між заданими параметрами і нормами з інформацією про проміжні результати. Організація безперервного контролю за функціонуванням всіх елементів виробничої системи діяльності підприємства обумовлена необхідністю профілактики можливих відхилень в економічній

поведінці організації діяльності для досягнення підприємством поставлених цілей.

Міні-лексикон:

Логістична система; контролюючі функції; облік; контроль, планування; ідентифікація системи; централізація; контрольні заходи; контролінг-збут.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Ефективність застосування контролюючої функції у логістичних системах.
2. Основні форми контролю.
3. Показники ідентифікації системи внутрішнього контролю.
4. Контрольні заходи незалежної служби контролю і обліку.
5. Контроль та логістика в системі збуту.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Як ви розумієте, що таке «контроль у логістичних системах»?
2. Назвіть основні функції контролю у логістичних системах.
3. Назвіть основні форми контролю в логістичних системах.
4. Назвіть основні стадії стратегічного контролю в логістичних системах.
5. Надайте основні показники ідентифікації системи внутрішнього контролю логістичної діяльності на підприємстві.
6. Назвіть контрольні заходи незалежної служби контролю логістичної діяльності на підприємстві.
7. Надайте розширене пояснення поняттю «контролінг-збут».
8. Назвіть основні функції які виконує «контролінг-збут».

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Контроль у логістичних системах – це:
 - а) сукупність методів і засобів, направлених на досягнення цілей і завдань, що впливають з інтересів суб'єктів відносин;
 - б) розмежування програм кредитних установ між учасниками фінансових операцій;
 - в) система ринкових відносин, де об'єктом операцій є грошовий капітал, і яка здійснює акумуляцію та перерозподіл світових фінансових потоків для забезпечення безперервності та рентабельності виробництва;
 - г) циклічний процес оброблення логістичних даних для виявлення відхилень або розбіжностей між плановими і фактичними значеннями логістичних показників, а

також аналіз цих відхилень для виявлення причин розбіжностей;
д) усі відповіді вірні.

2. Стратегічний контролінг:

- а) забезпечує координацію процесів оперативного планування, контролю і обліку в рамках фірми (підприємства), орієнтується переважно на короткостроковий результат;
- б) призначений для забезпечення координації функцій стратегічного планування, контролю і системи інформаційного забезпечення процесу стратегічного планування та управління.

3. Основна функція контролінг-збуту як планування, передбачає:

- а) координацію потреби в інформації з її пропозицією, а також обробка та підготовка оперативних даних;
- б) спостереження та аналіз кількісних та якісних характеристик збутової діяльності і встановлення причин цих відхилень від планових;
- в) формулювання цілей збутової діяльності або їх коригування; формування необхідних планових показників збуту продукції;
- г) роботу по формуванню стратегій взаємодії з клієнтами, політики стимулювання попиту, розроблення заходів щодо оптимізації витрат і результатів збутової діяльності;
- д) правильної відповіді не надано.

4. Наведіть в послідовному порядку стадії процесу інформаційного забезпечення контролінг-збуту :

- 1) підготовка та попередня обробка даних;
- 2) реєстрація (збору) даних;
- 3) зберігання даних;
- 4) формування інформаційної бази;
- 5) редагування і забезпечення якості даних.

5. Підвищення ефективності застосування контролюючої функції у логістичних системах можливе у разі:

- а) встановлення стратегічних цілей підприємства;
- б) формування тактичних цілей, підпорядкованих досягненню стратегічних цілей;
- в) вибору показників виміру, які відповідають конкретним цілям підприємства (наприклад, ефективність використання матеріальних ресурсів);
- г) визначення нормованих показників у вибраних одиницях (наприклад, терміну виконання замовлення чи його сумарної трудомісткості у нормо-годинах);
- д) усі відповіді вірні.

6. На схоронність якості товарів під час транспортування впливають фактори:

- а) маркетингова політика підприємства-виробника;
- б) наявність транспортного експедитора;
- в) спосіб й умови виконання навантажувально-розвантажувальних робіт;
- г) погодні умови;

д) усі відповіді вірні.

7. До основних умов, що попереджають збиток і псування товарів належать:

- а) закріплення постійних місць за товаром;
- б) дотримання товарного сусідства;
- в) забезпечення матеріальної відповідальності;
- г) відносна вологість повітря;
- д) усі відповіді вірні.

8. Підвищення ефективності застосування контролюючої функції у логістичних системах можливе у разі:

- а) порівняння інформації про керований процес зі стандартними нормами чи контрольними цифрами;
- б) прийняття рішення щодо коригувальних дій за результатами порівняння;
- в) проведення контролю результатів управлінських впливів;
- г) визначення нормованих показників у вибраних одиницях (наприклад, терміну виконання замовлення чи його сумарної трудомісткості у нормо-годинах);
- д) усі відповіді вірні.

9. Основними елементами процесу контролю на підприємстві ходу реалізації плану розвитку підприємства є:

- а) методи і засоби направлені на досягнення цілей і завдань, що впливають з інтересів суб'єктів міжнародних відносин;
- б) збір, обробка і аналіз інформації про фактичні результати діяльності підрозділів фірми порівняно із запланованими;
- в) співвідношення між платежами, які здійснені суб'єктами даної країни в інших країнах та надходженнями, які одержані ними з інших країн за певний період часу;
- г) поглиблення поділу праці та інтернаціоналізації виробництва;
- д) правильної відповіді не надано.

10. До основних функцій контролінг-збуту належить:

- а) відстеження;
- б) підпорядкування;
- в) регулювання (управління);
- г) слідкування;
- д) всі відповіді вірні.

11. Взаємозв'язок логістики із системою бухгалтерського обліку і звітності визначає:

- а) обсяг оборотного капіталу, що необхідно вкласти у запаси та його оборотність, при управлінні логістичними витратами, прийняття рішень про закупівлю обладнання для забезпечення логістичних процесів;
- б) врахування змін, що пов'язані з введенням нових технологій у виробництво, а також вирішення проблем технічного та технологічного забезпечення логістичної діяльності;

- в) системну взаємозв'язку процесу розподілу з процесами виробництва і закупівель при управлінні матеріальними потоками;
- г) виділення із загальної суми витрат логістичних витрат;
- д) усі відповіді вірні.

12. До контрольних функцій планування у логістичних системах відносять:

- а) координація обміну інформацією в процесі управлінської діяльності;
- б) уніфікація критеріїв і методів оцінки діяльності фірми в цілому, так і її структурних підрозділів;
- в) зіставлення планових і фактичних показників для оцінки ступеня досягнення цілей стратегічного плану розвитку;
- г) розробка інструментарію для планування, контролю та прийняття управлінських рішень у межах фірми;
- д) усі відповіді вірні.

13. При виборі засобу доставки конкретного товару в розрахунки приймаються фактори:

- а) розташування постачальника товарно-матеріальних цінностей;
- б) доступність або кількість обслуговуваних географічних точок;
- в) можливість визначення спільності та схожості ознак при транспортуванні між постачальником і покупцем;
- г) паралельне розмежування безлічі об'єктів на території переміщення товарно-матеріальних цінностей;
- д) правильної відповіді не надано.

14. До зовнішніх джерел пошуку нових товарів для виробництва належать:

- а) відділ міжнародного економічного співробітництва;
- б) патентні відділи;
- в) ярмарки і виставки;
- г) відділ впровадження нових технологій;
- д) усі відповіді вірні.

15. Наведіть послідовно основні етапи логістичного контролю:

- 1) порівняння фактичних і планових показників (виявлення відхилень);
- 2) розрахунок фактичних значень логістичних показників;
- 3) розроблення коригувальних заходів щодо усунення відхилень;
- 4) визначення планових значень логістичних показників;
- 5) аналіз виявлених відхилень.

16. До основних функцій контролінг-збуту належить:

- а) відстеження;
- б) підпорядкування;
- в) забезпечення інформацією;
- г) слідкування;
- д) всі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Умови зберігання товару за умови збереження гарантованого рівня якості
2. Контролінг в логістиці
3. Основні види контролю логістичної діяльності на підприємстві
4. Внутрішній аудит логістичних внутрішньовиробничих операцій на підприємстві

Література: [1; 5; 6; 7; 11; 12; 14; 17; 19; 20-43].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема: Контрольна робота

Навчальна мета заняття: перевірити знання здобувачів вищої освіти по результатам вивчення тем 1-9

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення контрольної роботи

II. Порядок проведення основної частини заняття: тестові та практичні завдання наведені у комплекті навчально-методичного забезпечення «Контрольні роботи»

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

3 Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Батутіна А.П. Експертиза товарів: навч. посіб./ А.П. Батутіна, І.В. Ємченко, А.О. Троякова. - Київ: Кондор, 2016. – 396 с.
2. Бровко О. Г. Товарознавство. Продовольчі товари: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2010. – 730 с.
3. Глогусь О. Логістика: Навч. посіб. - Тернопіль: Екон. думка, 2006. - 332с.
4. Горбенко О. В. Логістика : навч. посіб. / О. В. Горбенко. – Київ : Знання, 2014. – 315 с.
5. Гуроров О.І., Лебединська О.І., Прозорова Н.В. Логістика: навч. посіб. — Харків: Міськдрук, 2011. — 322 с.

6. Забуранна Л.В. Логістичне управління підприємством: сутність та передумови розвитку /Л.В. Забуранна // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 7. – С. 120–123
7. Капінос Г.І. Управління якістю: навч. посіб./ Г.І. Капінос, І.В. Грабовська. - Київ: Кондор, 2016. – 278 с.
8. Крикавський Є.В. Логістика для економістів. Підручник – 2-е видання – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 476 с.
9. М.Окландер Логістика: Навчальний посібник, Центр навчальної літератури, 2018. – 346 с.
10. Матеріальні потоки у логістиці промислового підприємства Монографія / Є. В. Крикавський, Н. М. Васильців, В. А. Фалович. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 252 с.
11. О.Біловодська Логістика. Теорія та практика, Центр навчальної літератури, 2015. - 256 с.
12. Основи стандартизації та сертифікації: підручник/ О.М. Величко, В.Ю. Кучерук, Т.Б. Гордієнко, В.М. Севастьянов; за заг. ред. О.М. Величка; Вінниц. нац. техн. ун-т. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 364 с.
13. Павлюченко Ю.П. Методи визначення фальсифікації товарів: Навчальний посібник. Київ, 2010. – 232 с.
14. Пономаренко В.С. Логістичний менеджмент: підручник / В.С. Пономаренко, К.М. Таньков, Т.І. Лепейко. - Харків : Інжек, 2010.- 440 с.
15. Радченко Л.О., Товарознавство непродовольчих товарів: Навчальний посібник. – Х.: Світ Книг, 2013. – 943 с.
16. Салухіна Н.Г. Язвінська О.М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010.- 336 с.
17. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів: підручник/ І.В. Сирохман. – Київ: Ліра-К, 2016. – 713 с.
18. Топольник В.Г., Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю: Навчальний посібник / В.Г. Топольник, М.А., Котляр. – Львів: «Магнолія 2006», 2009.- 212 с.
19. Чурсіна Л.А. Стандартизація продукції та послуг: навч. посіб./ Л.А. Чурсіна, О.П. Домбровська, Н.І. Резвих. – Київ: Ліра-К, 2016. – 226 с.

Допоміжна література:

20. Верхівкер Я.Г. Технологічний інжиніринг підприємств харчової галузі: навч. посіб./ Я.Г. Верхівкер, О.С. Бессараб, Т.І. Нікітчина; за ред. Я.Г. Верхівкера; Одес. нац. акад. харч. технол., Нац. ун-т. харч. технол. – Одеса: Освіта України, 2017. – 144 с.
21. Мадані М.М. Товарознавство молока та молочних продуктів. Конспект лекцій. ОДЕУ – 2010. – 64 с.
22. Методи контролю якості харчової продукції: навч. посіб./ О.І. Черевко, Л.М. Крайнюк, Л.О. Касілова та ін.; за ред. Л.М. Крайнюка; Харк. держ. ун-т. харч. і торг. - Київ: Кондор, 2016. – 512 с.
23. О.Хромов Логістика, Видавництво – Бурун Книга, 2012 – 224 с.
24. Окландер М.А., Логістика: навч. посіб. - навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 346 с.

25. Охорона праці в галузі: навч. посіб./ П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білик: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т. ім. І. Огієнка. – Київ: ЦУЛ, 2013. – 322 с.
26. Пилипчук В.П. Промисловий маркетинг: навч. посіб. / Пилипчук В.П. - К.: Центр навчальної літератури, 2009.- 364 с.
27. Сирохман І.В., Задорожний Ф.М. Товарознавство продовольчих товарів: навч. посіб. – Львів: Коопспілка, 2010. – 628
28. Стефаненко С.П., Бевза С.С. Товарознавство харчових продуктів. Вінниця, 2010. – 536 с.
29. Транспортна логістика. Навчальний посібник Ігор Смірнов, Тетяна Косарева, видавничий центр навчальної літератури, 2018. 224с.
30. Тридід О.М. Система обслуговування споживача: теорія і практика: монографія / О.М. Тридід, К.М. Таньков, Г.Я.Дутка. – К.: УБС НБУ, 2008. – 184 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

31. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
32. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів від 20.09.2015. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>
33. Державна система стандартизації України: ua.textreferat.com/referat1612-1.html
34. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України «Про затвердження Правил торгівлі непродовольчими товарами» від 27.05.1996 № 294. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0298-96>
35. <http://barhan.poli1/ava,ua/marek> – розділ маркетинг і реклама: теорія практичні поради; <http://www.customs.gov.ua> (Державна митна служба України);
36. <http://udc.com.ua/> – проект про бізнес-технології, головні теми: кооперація, системи управління якістю, маркетинг і Internet, дисконтна програма.
37. <http://www.autosystems.com.ua> – інформаційно-пошукова система по підприємствах, фірмах і організаціях, які працюють на ринку України (Маркетинг термінал-2000);
38. <http://www.dssu.gov.ua> (Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики);
39. <http://www.obriy-marketing.kiev.ua> – маркетинг для ефективного просування на ринку товарів і організацій (Обрій-маркетинг);
40. Продукти харчування. Зроблено в Україні. – режим доступу: <https://madeinua.org/>
3. Виробники продуктів харчування. – режим доступу: <https://madeinua.org/.../produkti-harchuvannya>.
41. Товарознавство непродовольчих товарів. – режим доступу: <http://svitohlyad.com.ua/>
42. Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості. – режим доступу: <http://www.ukrndnc.org.ua/>
43. Український центр з питань сертифікації та захисту прав споживачів. – режим доступу: <http://www.162.com.ua/cert/equipment-technological-food>